

Ona tili

III qism

2

Ilm-fan va men

Yangi soʻzlarning qanday paydo boʻlishini bilib olamiz

Men sevgan fan

Madina: – Bugun darsda boshpanasiz hayvonlarga g'amxo'rlik qilish haqida suhbatlashdik.

Akmal: – Men esa tumovman, boshim og'riyapti.

Onasi: – Temur, Sherzod, ikkingiz ham “bosh” so'zini ishlatdingiz. Qani ayting-chi, “boshpana”ning “bosh”ga nima aloqasi bor?

Akmal: – Ha, juda g'alati-ku. Oyi, o'zingiz ayting!

Onasi: – “Boshpana” so'zi “bosh” va “pana” so'zlarining qo'shilishidan paydo bo'lgan.

Madina: – So'zlar ham paydo bo'ladimi?

Onasi: – Ha, albatta. So'zlarning paydo bo'lishini ona tili fanida o'rganasiz.

Madina: – Ona tili juda ham qiziqarli fan-da!

Akmal: – Ona tili – mening ham eng sevimli fanim.

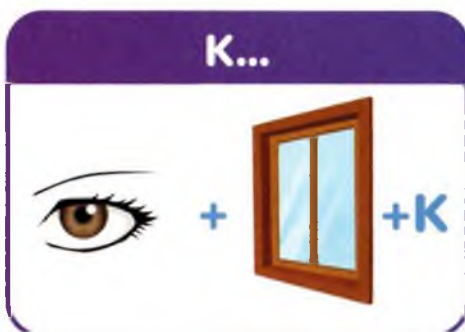
O'ylab ko'ring.

1. Sizning sevimli faningiz qaysi?
2. Qaysi fanni odamlar uchun eng kerakli deb bilasiz?

Yana qaysi so'zlarning tarkibida “*bosh*” so'zi bor?

1-mashq. Rebuslarning javobini toping.

- O'ylab ko'ring, yana qaysi so'zlar bir-biriga qo'shilib, yangi so'zni hosil qiladi?

Yodda tuting! Qoidani ko'chirib oling.

Bir nechta mustaqil so'zlardan yangi so'z yasash mumkin. Masalan,

“atir” so'ziga “gul” so'zi qo'shilsa, “atirgul” degan yangi so'z hosil bo'ladi. Buni **so'z yasalishi** deb ataymiz.

2-mashq. Gaplarni ko'chiring. Ikkita so'z bir-biriga qo'shilishidan paydo bo'lgan yangi so'zlarni namunada ko'rsatilgani kabi ajratib yozing.

Namuna: muzqaymoq = muz – qaymoq

1. **Hamma bolalar muzqaymoqni yaxshi ko'rishadi.**
2. **Tuyaqush – Yer yuzidagi eng yirik qush.**
3. **Ta'til vaqtida tomorqada mehnat qildim.**
4. **Amakim daraxt shoxlarini gulqaychi bilan butab chiqdi.**
5. **Sardor – sheryurak bola.**
6. **Nafisa xolaga bilakuzuk sovg'a qilishdi.**

- Shu so'zlar ishtirokida yana boshqa gaplar tuzishga harakat qilib ko'ring.

3-mashq. Fan nomlariga mos rasmlarni to'g'ri tanlang va ular ishtirokida gaplar tuzing.

Qaysi fan nimani o'rganadi?

botanika

astronomiya

adabiyot

kimyo

jismoniy tarbiya

musiqa

matematika

zoologiya

1. Siz yana qaysi fanlarni bilasiz?
2. Nima deb o'ylaysiz, fanlar bizga nima uchun kerak?

Ikkita so'z bir-biriga qo'shilishidan paydo bo'lgan so'zlar ishtirokida 5 ta gap tuzing.

Mundarija:

13-mavzu. Men sevgan fan.	
Yangi so'zlarning qanday paydo bo'lishini bilib olamiz.....	6
14-mavzu. Matematika – fanlar otasi.	
Shaxs va narsa nomini bildirgan so'zlar.....	22
15-mavzu. Nobel mukofoti.	
Ism va familiya imlosini o'rganamiz.....	34
16-mavzu. Men sevgan kasb.	
Hayvonlarga atab qo'yilgan nomlar imlosi.....	44
17-mavzu. Hunar – hunardan unar.	
Shahar, qishloq, ko'cha va daryolarga qo'yilgan nomlar imlosi.....	56
18-mavzu. Kelajaging o'z qo'lingda!	
Shaxs va narsa harakatini bildirgan so'zlar.....	64
19-mavzu. Sharafli kasblar.	
Shaxs va narsa belgisini bildirgan so'zlar.....	70
20-mavzu. Kompyuter asri.	
Sanoq va tartibni bildirgan so'zlarni o'rganamiz.....	78

Kuranov Saydullo Dilmuratovich

Ona tili

2-sinf

III qism

Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik

“Novda Edutainment”

Toshkent – 2023

Muharrir

M. Nishonboyeva

Badiiy muharrir

A. Sobitov

Musahhih

X. Serobov

Rassomlar:

V. Frolov, R. Ismailova, T. Daminov

Kompyuterda sahifalovchi

S. To'ychiyeva

Nashriyot litsenziyasi AI №158. 10.09.2023-yilda original-maketdan bosishga ruxsat etildi. Bichimi 70×100/16. Kegli 16 n/shponli.

“Arial” garniturasini. Ofset bosma usulida bosildi.

Mashinada yengil bo'rtlangan (Machine Finished Coated) 80 g/m2 qog'oz.

Shartli b.t. 5,5. Hisob-nashriyot t. 1,8.

Adadi 626 913 nusxa. Buyurtma raqami 23-575.

“O'zbekiston” NMIUda chop etildi.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

2-sinf ona tili III qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.